

ოთახ 306არიმ 599 85 21 14

გვალვა, წიგნები, მეტყვერ-ჭვა-
ვები იშვიათობა არა აჭარის მთია-
ნეთის სოფლებისთვის. ცნობილი
ეთნოგრაფი თედო სახეია თავის
«ძაღლურობაში» მარავალზის აღ-
ნიშვალვა, რომ აჭარის მცხოვრები
კაცის ბუნებაზეა დამოკიდე-
ბულით. ამ თქმას ზაქარია ჭიჭია-
ძეც დიდ უზრადღებას უთმობდა

მას შემდეგ თთქმის საუკუნე-ნა-
ხევარი გაფიცა, აჭარის მთიანეთის მკ-
ვიდრთა ცხოვრებაში უკეთესობისკენ
მრავალი რამ შეიცვალა, მიუვალ მთას
გამოკიდებულ სოფლებში საავტომო-
ბილო გზები გაიყვანეს, მოლიონბით
თანხა დაიხარჯა სოფლებში სარწყავი
არხების, წყალსაქაჩი სისტემების გა-
ყვანა-ამოქმედებისთვის. მართალია,
დღეს არცერთი წყალსაქაჩი არ მო-
ქმედებს, მაგრამ გასული საუკუნის
70-80-იან წლებში მათი საშუალებით
რიგ სოფლებში წყალს დანტრაბუ-
ლი ერთსა და ერთსა და ზემოთურები, ზერთ
და ხეხილის ბალები ირწყვებოდა. სა-
კუთარი ჭიბის გასაქელებლად არსე-
ბული ძრავები მეზობელ ქვეყანაში
გატანეს, ლითონის მილები დატე-
ცეს და აღარაფერი დატოვეს ვაშლო-
ვანში, ფურტომში, ბუთურაულში,
ნერიაში, ზვარეში არსებულ წყალსა-
ქაჩებულ.

დაძირულებელი საქართველოს
მთავრობამ 5 მილიონ ლარზე მეტი
გაიღო ფურტომში, ბუთურაულსა და
ნერიაში ხულოს მუნიციპალიტეტის
სოფელ რაქოთიდან 29 კილომეტრი
წყალსადენის გამოსაყანად. წლევა-
ნდელ გაუსაძლის გვალვაში მდინარე
რაქისწყალშიც აღირ არის წყლის ის
დებტი, რომელც სამი სოფლის
700-ზე მეტი ოჯახის ნაკვეთებს გაასა-
რწყავებს.

- ცედილობთ, მრავალწლიანი ნა-
რგავები მაინც გადავაჩინოთ. ასეთი
სიკეთები თომობები არ ასხვავს, - თქვა
ბუთურაულებში მხოვანი ბეგო-
გმა ვლაიომერ მიქელაშებ, - ტერიტ-
ორების გამოგვალვა, ტყების ნადრე-
ვად გადაყითლება იმგათობა არაა,
მაგრამ წლელ ყოველგვარ მოლოდინს
გადაუჭრბა. აგვისტოში სიმინდის ყა-
ნების აჭრა დაიწყეს, რაც არავის
ახსოვს. მტერები შეახმა მაღლარ ვა-
ზსა და სავანები ნაკვეთებში არსებულ
ცოლიკურს (სხვათა შორის, ამ ჭიშის
ყურებინი გვალვას ყველაზე მეტად ეგ-
უება), რომელმაც სანგრძლივი სუცემე-
ბს ვერ გადატოვოს. წლის 29 კილომეტრი
ში 70-კომლიან სოფელ ცანარეთის
სამსახურში იყო 21 კილომეტრი ის-
გრძის სარწყავი არხი. ადრე გაზაფხუ-
ციალობით ბიოლოგია კარგად ვიცი,

მცენარეს როგორ მოვარო, მაგრამ
ვეღარაფერი გადავაჩინოთ.

სამ მოლონ ლარზე მეტი დაიხა-
ნეთის სოფლებისთვის. ცნობილი
ეთნოგრაფი თედო სახეია თავის
«ძაღლურობაში» მარავალზის აღ-
ნიშვალვა, რომ აჭარის მცხოვრები
კაცის ბუნებაზეა დამოკიდე-
ბულით. ამ თქმას ზაქარია ჭიჭია-
ძეც დიდ უზრადღებას უთმობდა

მას შემდეგ თთქმის საუკუნე-ნა-
ხევარი გაფიცა, აჭარის მთიანეთის მკ-
ვიდრთა ცხოვრებაში უკეთესობისკენ
მრავალი რამ შეიცვალა, მიუვალ მთას
გამოკიდებულ სოფლებში საავტომო-
ბილო გზები გაიყვანეს, მოლიონბით
თანხა დაიხარჯა სოფლებში სარწყავი
არხების, წყალსაქაჩი სისტემების გა-
ყვანა-ამოქმედებისთვის. მართალია,
დღეს არცერთი წყალსაქაჩი არ მო-
ქმედებს, მაგრამ გასული საუკუნის
70-80-იან წლებში მათი საშუალებით
რიგ სოფლებში წყალს დანტრაბუ-
ლი ერთსა და ერთსა და ზემოთურები, ზერთ
და ხეხილის ბალები ირწყვებოდა. სა-
კუთარი ჭიბის გასაქელებლად არსე-
ბული ძრავები მეზობელ ქვეყანაში
გატანეს, ლითონის მილები დატე-
ცეს და აღარაფერი დატოვეს ვაშლო-
ვანში, ფურტომში, ბუთურაულში,
ნერიაში, ზვარეში არსებულ წყალსა-
ქაჩებულ.

დაძირულებელი საქართველოს
მთავრობამ 5 მილიონ ლარზე მეტი
გაიღო ფურტომში, ბუთურაულსა და
ნერიაში ხულოს მუნიციპალიტეტის
სოფელ რაქოთიდან 29 კილომეტრი
წყალსადენის გამოსაყანად. წლევა-
ნდელ გაუსაძლის გვალვაში მდინარე
რაქისწყალშიც აღირ არის წყლის ის
დებტი, რომელც სამი სოფლის
700-ზე მეტი ოჯახის ნაკვეთებს გაასა-
რწყავებს.

- ადრე სოფლებში რამდენიმე წყა-
რი იყო, სარწყავად თუ არა, საშუ-
ალი მაინც გვყოფილია, - გვითხრა 70
წლებს გადაცილებულმა ელგუგა ხი-
შიაშივილმა, - წყარო ჩვენს ექიმიც
იყო, მაგრამ ღრმის შეუწირა. დაშრა-
ლი წყაროებს საფრთხის წინაშე გვა-
ყენები. ფურტომში შეახმა სოფლის
შემოგარეულში არსებულ მუხებს. რა-
მდენიმე წლის წინ ნაძვის ტყე გახმა.
მუხის ტყეებსაც იგივე თუ დამუშრა,
ნიაზეულში ცხოვრება საფრთხე-
სთან იქნება დაკავშირებული.

იგივე მდგრამარებია ჩანჩხალო-
ში, წყაროთაში, ახალდაბაში, ცინა-
რეთში, გაბანიძებში, გოგინაურში,
ლომბანურში, ხულოსა და ნაწილო-
ბრივ ქედის მუნიციპალიტეტების სო-
ფელში.

ბოლო წლებში მინშენელოვანი
თანხები იხარჯება აპარის მთიანეთის
სოფლებში სარწყავა არხების რეკო-
ნსტრუქციაზე, მაგრამ მეტწილ არხე-
ბში წყალი არ მოიდინება. ცეკვა-ვა-
რანაული-ახალდაბის სარწყავი არხი
რომ უშორებდნებოდა არ ყოფილიყო, იმ სო-
ფელში, სადაც ამ საირიგაციო სამუ-
შაოებით ადრე სარგებლობდნენ, ნა-
კვითებით არ გადიონებოდა.

- სიმინდის ნაკვების განვითარების არსებულ
ცოლიკურში გვალვას ყველაზე მეტად ეგ-
უება, რომელმაც სანგრძლივი სუცემე-
ბს ვერ გადატოვოს. წლის 29 კილომეტრი
ში 70-კომლიან სოფელ ცანარეთის
სამსახურში იყო 21 კილომეტრი ის-
გრძის სარწყავი არხი. ადრე გაზაფხუ-
ციალობით ბიოლოგია კარგად ვიცი,

გამოსაყანად გვალვაში განდინარე-
ბის შემოწმების სიმინდის ყა-
ნების აჭრა დაიწყეს, რაც არავის
ახსოვს. მტერები შეახმა მაღლარ ვა-
ზსა და სავანები ნაკვეთებში არსებულ
ცოლიკურს (სხვათა შორის, ამ ჭიშის
ყურებინი გვალვას ყველაზე მეტად ეგ-
უება), რომელმაც სანგრძლივი სუცემე-
ბს ვერ გადატოვოს. წლის 29 კილომეტრი
ში 70-კომლიან სოფელ ცანარეთის
სამსახურში იყო 21 კილომეტრი ის-
გრძის სარწყავი არხი. ადრე გაზაფხუ-
ციალობით ბიოლოგია კარგად ვიცი,

გამოსაყანად გვალვაში განდინარე-
ბის შემოწმების სიმინდის ყა-
ნების აჭრა დაიწყეს, რაც არავის
ახსოვს. მტერები შეახმა მაღლარ ვა-
ზსა და სავანები ნაკვეთებში არსებულ
ცოლიკურს (სხვათა შორის, ამ ჭიშის
ყურებინი გვალვას ყველაზე მეტად ეგ-
უება), რომელმაც სანგრძლივი სუცემე-
ბს ვერ გადატოვოს. წლის 29 კილომეტრი
ში 70-კომლიან სოფელ ცანარეთის
სამსახურში იყო 21 კილომეტრი ის-
გრძის სარწყავი არხი. ადრე გაზაფხუ-
ციალობით ბიოლოგია კარგად ვიცი,

გამოსაყანად გვალვაში განდინარე-
ბის შემოწმების სიმინდის ყა-
ნების აჭრა დაიწყეს, რაც არავის
ახსოვს. მტერები შეახმა მაღლარ ვა-
ზსა და სავანები ნაკვეთებში არსებულ
ცოლიკურს (სხვათა შორის, ამ ჭიშის
ყურებინი გვალვას ყველაზე მეტად ეგ-
უება), რომელმაც სანგრძლივი სუცემე-
ბს ვერ გადატოვოს. წლის 29 კილომეტრი
ში 70-კომლიან სოფელ ცანარეთის
სამსახურში იყო 21 კილომეტრი ის-
გრძის სარწყავი არხი. ადრე გაზაფხუ-
ციალობით ბიოლოგია კარგად ვიცი,

გამოსაყანად გვალვაში განდინარე-
ბის შემოწმების სიმინდის ყა-
ნების აჭრა დაიწყეს, რაც არავის
ახსოვს. მტერები შეახმა მაღლარ ვა-
ზსა და სავანები ნაკვეთებში არსებულ
ცოლიკურს (სხვათა შორის, ამ ჭიშის
ყურებინი გვალვას ყველაზე მეტად ეგ-
უება), რომელმაც სანგრძლივი სუცემე-
ბს ვერ გადატოვოს. წლის 29 კილომეტრი
ში 70-კომლიან სოფელ ცანარეთის
სამსახურში იყო 21 კილომეტრი ის-
გრძის სარწყავი არხი. ადრე გაზაფხუ-
ციალობით ბიოლოგია კარგად ვიცი,

გამოსაყანად გვალვაში განდინარე-
ბის შემოწმების სიმინდის ყა-
ნების აჭრა დაიწყეს, რაც არავის
ახსოვს. მტერები შეახმა მაღლარ ვა-
ზსა და სავანები ნაკვეთებში არსებულ
ცოლიკურს (სხვათა შორის, ამ ჭიშის
ყურებინი გვალვას ყველაზე მეტად ეგ-
უება), რომელმაც სანგრძლივი სუცემე-
ბს ვერ გადატოვოს. წლის 29 კილომეტრი
ში 70-კომლიან სოფელ ცანარეთის
სამსახურში იყო 21 კილომეტრი ის-
გრძის სარწყავი არხი. ადრე გაზაფხუ-
ციალობით ბიოლოგია კარგად ვიცი,

გამოსაყანად გვალვაში განდინარე-
ბის შემოწმების სიმინდის ყა-
ნების აჭრა დაიწყეს, რაც არავის
ახსოვს. მტერები შეახმა მაღლარ ვა-
ზსა და სავანები ნაკვეთებში არსებულ
ცოლიკურს (სხვათა შორის, ამ ჭიშის
ყურებინი გვალვას ყველაზე მეტად ეგ-
უება), რომელმაც სანგრძლივი სუცემე-
ბს ვერ გადატო

